

MORAL

– TEMELJ ZDRAVOG DRUŠTVA

Piše: Damir Modrić,
održivi utopist

Odakle uopće potječu ideje o moralnosti i zašto je čovjek kroz svoju povijest tako često raspravljao o moralu?

Uvod

Kao mladić, a tražeći veću ozbiljnost i svrhovitost u svom životu od one koja mi je bila pojmiva i dokučiva, pretvorio sam se jedan dulji period u ozbiljnog čitača još ozbiljnije literature. Pronalazio sam štiva čijim razumijevanjem bi se ponosili akademici, a kamo li ne ja, prilično prestrašen mladić koji je rastao u 'malom mistu' i pokušavao 'proviriti iza ugla'. No čitanje i shvaćanje nisu uvijek ista stvar. Rasprave o moralu starih filozofa su me čak malo smetale. To stalno spominjanje morala i davanje mu preogromne važnosti nije mi bilo u potpunosti jasno. Osnovni razlog mogeg nerazumijevanja je bila činjenica da sam pod temu društvenog morala prvenstveno podvodio pitanja vezana uz grubu laž, krađu te kvalitete seksualnih navika. Naravno takvo plošno razumijevanje moralnosti nije me odvelo nikuda, već sam počeo stvarati neku svoju privatnu moralnost i kriterije koji su često ignorirali opće. Tek kasnije, u biti nedavno, sam shvatio važnost moralnog ustroja čovjeka, pa vam te ideje sa radošću iznosim.

Priroda moralnosti

Odakle uopće potječu ideje o moralnosti i zašto je čovjek kroz svoju povijest tako često raspravljao o moralu?

Zašto ne koristi svoju naoko apsolutnu slobodu bez pravila i moralnih ograničenja?

Zašto kada to i čini, uvijek nanovo iskrsne pitanje morala?

Kako bismo dobili odgovore na gornja pitanja moramo ponovno zaviriti u prirodu i povijest stvaranja, u suštinu svemira i božanskog bića.

Moralnost potječe iz same prirode Boga. Proces formiranja energije u oblik koji je u svojoj biti zgusnuto božansko tijelo temelji se na vrhunskom moralnom činu. Da pojasnim! Božansko sagledano sa aspekta osobnosti je visokomoralno biće. Po naravi same svoje prirode Bog kao izvoriste svih ideja iz kojih nastaje sve očitovano razvija proces stvaranja potpuno iskreno, pretvarajući se u slugu vlastite kreativnosti. Jedina mu je nagrada odraz u stvorenom. U prošlim člancima sam pisao o slobodi. Život je poput slike koju Božansko stvara, a koja je osviještena i dana joj je slobodna volja. Međutim, kao svaki umjetnik i Stvoritelj savjesno i precizno dorađuje svoje djelo kako bi dobio savršeniji odraz svojih ideja. Na kraju ta korekcija postaje autocenzura u očitovanom koja se temelji na uzročno posljedičnim odnosima koje zovemo sudbina, pa nas zlouporaba slobodne volje uvijek nanovo dovodi do potrebe poboljšanja

našeg djelovanja, jer što sijemo to i žanjemo. Ovaj proces se odvija trajno i podložna mu je cijela kreacija. Što je veća osviještenost i mogućnost primjene slobodne volje, to je utjecaj uzroka i posljedice izraženiji i dinamičniji u jedinici vremena. Osobe koje streme duhovnom razvoju i samoizgradnji lako će ovo razumjeti, jer su u svom životu već osjetile i doživjele ubrzanje djelovanja ovog zakona. Često, a i naivno mislimo da će nam samorazvoj donijeti jedan lagodan život, gdje se sve rješava samo od sebe, no češće dobijemo život koji je naporan te prepun suočavanja sa vlastitim slabostima i moralnim temeljima naše osobnosti. Rekli smo da je u prirodi božanske moralnosti, koja svakoj ideji daje stvaralačku snagu, nepokolebljiva namjera i čistoća koja ju prati. To je ona postojana koheziona sila koja uobličava sve. Da nije tako, život se ne bi pokrenuo i ne bi funkcionirao. Dakle, sve očitovano pa tako i čovjek u svojoj strukturi nosi tu pradavenu kvalitetu, koja je temeljni kreativni faktor unutar vremena i prostora. Što bi se desilo da je Bog lažac? Da ne isporuči ono što je potrebno, na primjer zrak ili toplinu? Što bi se desilo da se napije i pomiješa putanje nebeskih tijela? Što bi se desilo da zaspe i prestane raditi svoj posao?

Pa naravno! Desila bi se katastrofa! A zašto si mi često sve to dozvolimo, a dio smo njega i priče zvane život? Zašto govorimo da smo praktični vjernici, a ne poštujemo osnovne zakonitosti kreacije u vlastitom životu, i tako otežavamo proces stvaranja? Odgovor je: Zato jer je biti moralan unutar egoističnog razumijevanja slobodne volje iznimno teško! Moralnost stoji utkana u svakog čovjeka kao njegova izvorna odlika. Ona se očituje u ljudskom odnosu prema svemu što je stvoreno. Osjećaj i potreba da smo dio cjeline i da živimo život koji je u skladu sa cjelinom također je jedna od temeljnih kvaliteta čovjeka. Ona je vodila ljudski rod u oformljenje zajednica svih vrsta. Niti jedna nije u potpunosti ispunila očekivanja jer samo krajnja harmonija svih elemenata može dati savršenu sliku. U tom smislu i ljudi će moći biti sretni i radosni tek onda kada svi budu savršeno uklopljeni u cjelokupnu pojavnost. Kako bi se taj ideal postigao, moramo prihvatiti osnovna moralna načela kojih ćemo se i pridržavati. Zdravo društvo kao ideal počiva na tim postulatima. Pogledajmo u povijest i vidjeti ćemo da su proroci, veliki mudraci i filozofi govorili uvijek isto ili slično. Sva njihova učenja i ideje temelje se na istini, suradnji, pomaganju te odricanju od pohlepe i oholosti. To su temeljna moralna načela, koja ako ih živimo, mogu dati očekivani rezultat, a on bi se trebao pojaviti uobličen u jedno novo društveno uređenje, kojem ljudi teže tisućama godina.

Potreba za institucionaliziranjem – moralni kodeksi

Kako je čovjek imao potrebu živjeti bolje posegnuo je tijekom povijesti za svojim popularnim alatom institucionaliziranjem. Nastali su moralni kodeksi, koji su prvenstveno putem religija, a zatim i politike, pokušavali urediti društvene interakcije na opću korist. Povijest svjedoči o brojnim pokušajima da se ustroje moralni odnosi. To su učinile sve religije, svaka na svoj ali sličan način, posto-

jali su kodeksi grupa ili društvenih slojeva poput viteškog kodeksa u Europi, japanskog Bushida, trgovačkih kodeksa i pravila ponašanja hanzeatskih gradova, kodeksi tajnih društava, a možemo reći da su i statuti modernih političkih stranaka također neka vrsta moralnih kodeksa itd. No savršenstvo ne bi trebalo biti nametano, već bi trebalo biti kvaliteta samo po sebi. Zbog toga su moralni kodeksi uvijek nanovo doživljavali ignoriranje, pa su pretvoreni u zakone koji se provode represijom. Tim pristupom moral se u svijetu srozao na niske grane. Za-

Ljudskom rodu koji se tehnologijom praktički povezao u jednu cjelinu, predstoji temeljita revizija moralnog poretka iz kojeg će se roditi novi društveni odnosi i novi svijet kakvog ne poznajemo

vladalo je pravilo: Nije važno jesi li lopov, već je važno da te ne uhvate na djelu! Ja osobno sam sretan što sam živio i u vrijeme kada se krađa kažnjavala prvenstveno prezirom zajednice, koja ako bi tolerirala krađu nije mogla opstati. Lopovi, koji su bili rijetki, bijahu prezreni i odbačeni, a mi ostali nismo zaključavali ulazna vrata stanova. Na žalost to vrijeme je ubrzo nestalo pojavom modernih marketinških odnosa i sve većih ekonomskih razlika.

Zaključak

Moral sam po sebi je kvaliteta duše, koja se odražava u ponašanju ljudi. Prirodna potreba ljudskog roda je ustrojiti društvo koje će zadovoljiti sva očekivanja pojedinaca. Pokušaji

da neke grupacije žive po posebnim pravilima osuđeni su na propast, jer ne poštuju jedinstvenu kvalitetu izvornog morala, a ta je da je on opća kategorija proizašla iz duha, te da ga moraju podržati svi članovi zajednice, a u slučaju ljudi to je cijelo čovječanstvo. Prema tome, ljudskom rodu koji se tehnologijom praktički povezao u jednu cjelinu, predstoji temeljita revizija moralnog poretka iz kojeg će se roditi novi društveni odnosi i novi svijet kakvog ne poznajemo. Ovaj proces će vjerojatno teći jako sporo, ali je neminovan, jer sadašnji ustroj primijenjen na čovječanstvo, ne nudi mogućnost preživljavanja.

Kao što sam već rekao problem je složeniji, jer raj nije mjesto, već je stanje svijesti!



O autoru

Damir Modrić od 1997. godine uspješno razvija praksu F.N.M.T. Fascio-neuro-muskularna terapija pouzdano uklanjanja napetosti iz tkiva koje uzrokuju razne poremećaje, bolesti i programirano emotivno ponašanje. Djeluje u Zagrebu i Rijeci. Informacije na www.anamo.hr ili na telefon 098-864597.

U slijedećem broju:

Moral i savršeno društvo

Sve do sada objavljene članke autora kolumne moguće je pronaći na www.anamo.hr.